

Borgernes og de pårørendes oplevelse af bygning og udendørsarealer

Konference 29/9 2023

Lise Marie Witt Udsen, Projektleder, DEFACTUM

Pårørende- og borgerudsagn

- Fra spørgeskema til de pårørende
- Fra interviews med borgere og pårørende til casebeskrivelserne

Hvad fremhæver borgere og pårørende ved rammerne hos NRM?

Hjemlig følelse

- A's pårørende: *"Man føler sig sådan helt hjemme, når man kommer ind derude."*
- A's pårørende om forskellen på Neurorehabilitering Midt og mere hospitalsagtige rammer, som A også har været i under sine to forløb: *"Men her, der er bare en helt anden varme og en helt anden stemning."*
- A's pårørende om de gamle rammer: *"Vi kunne også gå ind på A's værelse og lukke døren, hvis vi havde brug for at være os selv. Men hendes værelse var jo ikke specielt hyggeligt, det var jo gammelt og slidt, og der var jo ikke rigtig nogen møbler. Vi havde lidt møbler med derud selv, og så fandt de noget nede i kælderen".*

Plads til de pårørende

- B's værge: *"Jeg synes, rammerne giver mulighed for, og personalet giver også plads til, at man kan være der."*
- Familien er glad for køkkenet i Bs lejlighed til at lave kaffe og tilberede mad - ofte på besøg og som regel flere timer ad gangen.
- B's pårørende fortæller, at hun har haft sin hund med på besøg hos B.
- C's pårørende: *"Man føler sig måske knapt så meget til overs. Altså, der er bedre plads til besøgende også, hvis man kan sige det sådan."*
- C's pårørende: God plads i lejligheden, og godt at stuen er delt i to – mulighed for at sidde i stuen og læse, mens C hviler ved siden af.
- C's pårørende: Den store vindueskarm er fantastisk at sidde i.

Lejlighedens indretning

Oplevelse af normalitet:

- C's pårørende: Opdeling i lejlighed giver C en større fornemmelse af normal hverdagsrutine, hvor man adskiller hviletid og aktiv tid, ligesom man ville have gjort derhjemme.

Rammer bidrager til værdighed:

- B's pårørende: Vaskemaskine og tørretumbler i lejligheden giver mulighed for at håndtere vasketøj i lejligheden – ikke synligt for andre, hvor meget vasketøj der er, fx pga. uheld.

Gode rammer tilpasset målgruppen

- A's pårørende: *"Jeg synes virkelig, at de har tænkt sig om for en gangs skyld dem, der har lavet det - når man er handicappet, at man kan nå tingene."*
- A's pårørende: Væsentligt, at ens handicap bliver set og mødt i indretningen.
- A's pårørende: Gulvet med "anti-skrid" gør det muligt for A at øve sig i at gå på bare tæer i lejligheden, hvilket er vanskeligere end at gå med sko, fordi sko giver støtte.

Ro og afskærmning

- Borger A sammenligner med de tidligere rammer: *"Altså det der med at sidde ... der var større afbrydelser, fordi det var sådant et åbent rum. Her der kan man bedre, hvis man vil, så er der mindre enheder. Fx spise situationer."*
- Borger A: *"Akustikken den er meget bedre her. Det er lidt som om, at det er bygget til, at det hele ikke runger inde i hovedet. Og så det der med, at det er de færreste med hjerneskade, som kan overskue sådan et stort åbent rum, som det var før."*
- Borger A fremhæver roen i de nye rammer.
- C's pårørende om det lave støjniveau, både i lejligheden og fællesarealerne: *"[C] kan godt kan lide at fornemme, at han er en del af det hele, at han kan fornemme livet udenfor, altså på gangene, hvad der rør sig i bygningen. Så han har faktisk aldrig lukket dør."*

A photograph of a physiotherapy gym. The room has a green floor and white walls. Large windows on the left and right sides provide a view of the outdoors. Various pieces of exercise equipment are visible, including a stationary bike, a rowing machine, and a pull-up station. A treatment table is positioned in the center-right area. The text "Mulighed for træning" is overlaid on the top right of the image.

Mulighed for træning

A's pårørende: "Hun har jo haft rig mulighed for at træne derude alt det, hun vil, og det har hun også gjort, og det har hun været sindssygt glad for."

Træningstrappen

- Borger A: *"Altså man kan sige, at det [at gå på trapper, red.] var et af mine mål, fordi jeg har trapper dér, hvor jeg bor. Så det var simpelthen en forudsætning for, at jeg kunne komme hjem igen, det var, at jeg kunne gå på trapper. Så det har været et af de første mål."*
- Borger A om træningstrappen:
 - God, fordi den er afskærmet.
 - Trinnene har en god afstand, der gør det *"lige tilpas hårdt"*.
 - Stol halvejs – gjorde brug af den i starten af forløbet, når hun havde brug for en pause under trappetræningen.

Tagterrassen til gangtræning

Borger C: "Det er stort det med at rejse sig, og så kunne se, når man kommer hen til den anden ende og vender sig rundt og tænke: Det er sgu mange skridt, der er derhen."

Borger C: "Den gummibelægning, der er ude på tagterrassen, den er jo alletiders. Hvis du falder, så slår du dig ikke i samme grad."

Værkstedet

- *Borger C: "Det var meget dejligt [at male billeder og lave drømmefangere] (...). Fordi man troede, man havde mistet grebet lidt. Så nu er jeg blevet stolt af at kunne lave de ting, jeg har lavet."*

Selvtræning og mulighed for at være selvstændig

- A om selvtræning og mulighed for at være selvstændig:
 - *"Jeg har haft et stort ønske om at få lov til at gå på gangbånd alene. Og det fik jeg ikke lov til at starte med, men den sidste uge, fordi jeg er blevet så god, eller blevet bedre, (..) så har de så vurderet (..) at jeg godt kan gå på gangbåndet selv."*
 - *"Noget af det, de også er rigtig gode til her, det er, at de ikke sygeliggør én, tværtimod! Jeg synes, det er meget ligeværdigt, altså de tager ansvaret for én, men de giver også én ansvar."*
- D fortæller, at han selv står for at vaske sit eget tøj i lejligheden.

Rammerne betyder noget for kvalitet

- A's pårørende: *"I forhold til sidste gang hun var derude ved det gamle sted – det var mange af de samme mennesker, og det er nogen fantastisk dejlige mennesker, men man kan mærke, at det hele det er bare lige blevet højnet lidt, fordi de har fået nogle bedre faciliteter derude."*
- Borger A: *"Altså jeg kan jo bare sige, at kvaliteten jo er meget bedre her."*

Udsagn fra spørgeskema til pårørende

Kommentarer til spørgsmålet: Har du lyst til at besøge din pårørende hos NRM?

- Ja, vi føler os altid velkomne og nemt at lave aftaler om besøg.
- Jeg føler mig altid velkommen og får en god behandling.
- Der er altid en dejlig ro på gangen. Vi har altid fået lov til at benytte/booke rum ved behov.
- Føler sig velkommen.
- Jeg bor langt væk, så jeg ser min pårørende alene i weekenden, og jeg føler mig hjemme.
- Ja, man føler sig altid velkommen.
- Dejligt at mærke, at min pårørende har det godt her, og at det er nemt at tage afsted, når min pårørende har det godt her.
- Dejlige omgivelser

Mulighed for at være en familie?

Kommentarer:

- Ja, vi har været sammen med vores pårørende, som var vi hjemme.
- Vi kan bevæge os rundt på matriklen; lege, drikke kaffe og prøve noget, der ligner et familieliv.
- Dørene kan lukkes og personalet fornemmer, hvis vi vil være os selv.

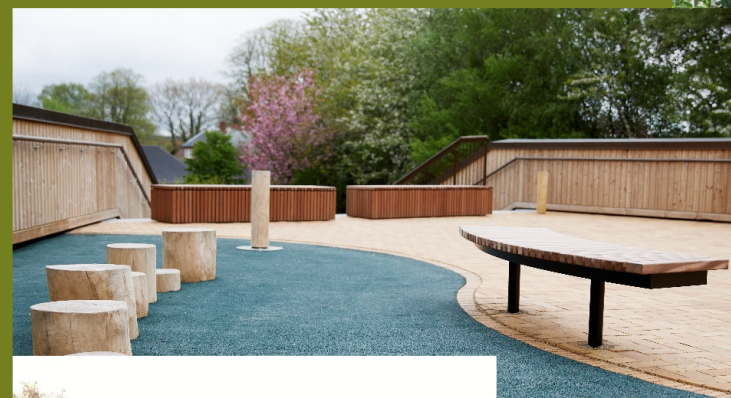
Kan du være en del af din pårørendes rehabilitering?

- Ja, jeg er ofte meget fysisk til stede i genoptræningen.
- Kan deltage i fysioterapeutisk behandling og være her. Spørger også selv til behandling

Benytter du fællesarealerne?

Kommentarer:

- Ja, skøn tagterrasse og dejlige omgivelser.
- Det har indtil nu ikke været relevant. Vi har mest benyttet egen lejlighed.
- Brugt haven i sommerperioden. Gode muligheder. Brugt køkken, træningsrum og opholdsstue ved besøg.
- Er mest på stuen.
- I weekenderne er jeg med til at se film eller andre aktiviteter.
- Kender dem ikke.
- Har ikke været aktuelt.
- Vi benytter gynges- balanceredskaber. Gåture omkring på matriklen. Drikker kaffe under parasol i dufthaven. Dejlige indbydende rammer og god kultur og ånd her.
- Har gået nogle ture ude på de gode stier overfor, samt gået tur i Hammel by

Mulighed for at mødes med andre pårørende?

- Det har ikke været aktuelt, da vi er fire søskende, og Corona har sat begrænsninger.
- Jeg har indtil nu heller ikke været interesseret.
- Har ikke haft kontakt med andre pårørende.
- Ja, men har ikke brugt dette.
- Jeg har selv taget kontakt med medbeboers pårørende. Vi går tur og taler om vores livssituation.
- Ja, der har været nogle gange i TV-stuen.
- Vi holder os lidt for os selv, når jeg er her.

Muligt at tale uforstyrret med personalet?

- Der er altid mulighed for at sidde et sted uden forstyrrelser.
- Ja, vi kan bare gå op i mødelokalet.
- Afhænger af tidspunktet – fx kald med til samtale.

Andre kommentarer:

- Jeg synes generelt her er rart og fornemmer en god atmosfære hele vejen rundt. Her er en faglig dygtighed, og man vil både mig og min pårørende det bedste.

Spørgsmål?

Lise Marie Witt Udsen, specialkonsulent, DEFACTUM

lisuds@rm.dk / tlf. 24997787